

Online opleiding Fytolicientie

RETAIL

21 juni 2021

Bescherming van de gebruiker Niet-professionele producten

**Duurzaam gebruik van
gewasbeschermingsmiddelen**

Dirk Baets

Persoonlijke bescherming

Gewasbeschermingsmiddelen niet-professioneel gebruik

Basisregel : Indien er voor de bescherming van de niet-professionele gebruiker meer nodig is dan het dragen van handschoenen, dan wordt er door het erkenningscomité in principe geen erkenning afgeleverd

- Het dragen van handschoenen is steeds een absolute noodzaak
- Handen wassen na het gebruik ???
- Alle lichaamsdelen zo veel als mogelijk bedekken : lange broek en hemd met lange mouwen (eventueel spuitoverall), hoofdeksel, ...
- Indien irriterend voor de ogen : beschermbril dragen
- Opletten met bepaalde middelen : allergische reacties, ademhalings toxiciteit (bepaalde bacteriepreparaten) → spuitnevel niet inademen !!!

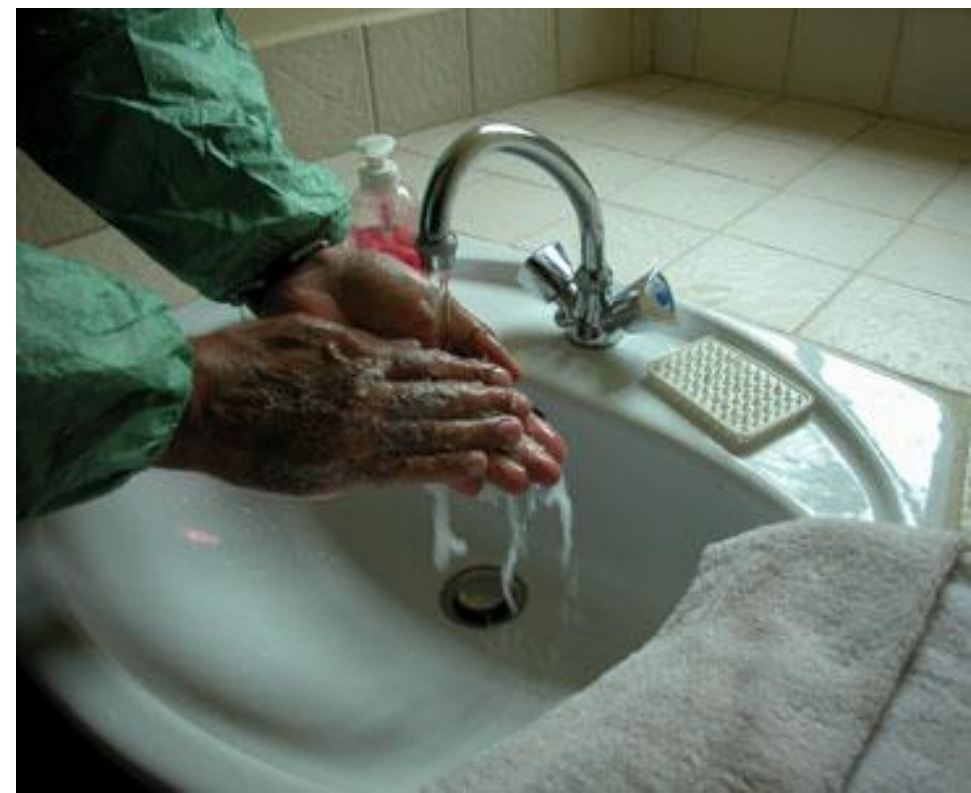

Bescherm je huid – Draag handschoenen

Het wassen van de handen na het gebruik is
absoluut noodzakelijk ...
maar vervangt niet het dragen van
handschoenen !!!

(zie verder : video)

Belangrijke begrippen

Gevaar

X

Blootstelling

=

RISICO

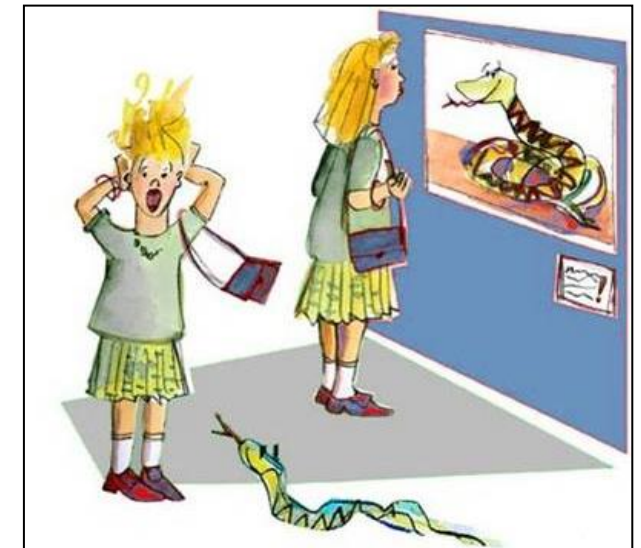
Eigenschappen van
het product

Contact met het
product

Risico op
schadelijke effecten

- Acute en chronische toxiciteit
- Irriterende eigenschappen
- Ontploffingsgevaar ontvlambaarheid

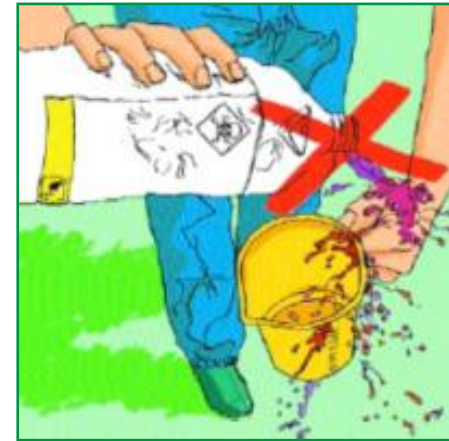
- Rechtstreeks en onrechtstreeks
- Bij het vullen / bij gebruik
- Inname :
 - Huid – ogen
 - Inademing (nevel en dampfase)
 - Spijsvertering

Blootstelling

1. Rechtstreekse blootstelling

- Contact met geconcentreerde producten
 - bereiding van de spuitoplossing, morsen, wegen
- Contact met verdunde producten
 - tijdens het spuiten – spuitnevel
 - Bij lekkage – verstopte dop
 - tijdens het reinigen van de rugsproeier

2. Onrechtstreekse blootstelling

- Contact met behandelde gewassen
 - snoeien
 - inspectie van het gewas
 - contact met de oogst

Gevaar:

1. Chronische toxiciteit

- Negatieve effecten na een langdurige blootstelling (aan variabele dosissen)
- Mogelijke effecten zijn onder meer :

- **Mutagene** werking : schadelijk voor het genetisch materiaal
- **Teratogene** werking : schadelijke effecten op de foetus, afwijking, misvorming
- **Carcinogene** werking : kankerverwekkende eigenschappen
- **Hormoon verstorende** effecten (Endocrine disruptors)

- Deze studies lopen over verschillende jaren en/of verschillende generaties

Gevaar:

1. Acute toxiciteit

- Toxiciteit van een product na inname na één keer
- Uitgedrukt in LD of letale dosis
 - In mg/kg lichaamsgewicht
 - LD₅₀ is de hoeveelheid product die nodig is om bij een eenmalige inname via de mond of via de huid 50% van de individuen van een proefpopulatie te doden

Gewasbeschermingsmiddelen	
	LD ₅₀ (mg/kg)
Aldicarb	1
Carbofuran	10
Pirimicarb	147
Epoxyconazole	> 5000
Carbendazim	> 15000

Andere producten	
	LD ₅₀ (mg/kg)
Solanine	10
Ethanol	14
Nicotine	188
Cafeïne	247
Aspirine	1500
Keukenzout	3000

Toxiciteit ???

Dagelijkse consumptie

WATER
6 LITRES

CAFFEINE
118 COFFEES
1 coffee - approx 240ml
(Or 175 shots of espresso)

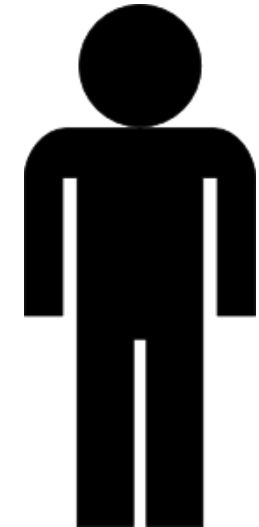

ALCOHOL
13 SHOTS
Where 1 shot = 45 ml
(40%ABV)

Acute toxiciteit

$LD_{50} >$ gemiddelde
dagelijkse inname

**Overdaad
schaadt!**

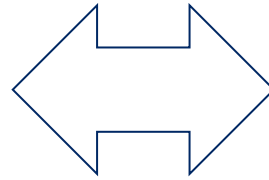
75 kg

Toxiciteit ???

Zwart-wit verhaal

Natuurlijke
toxines

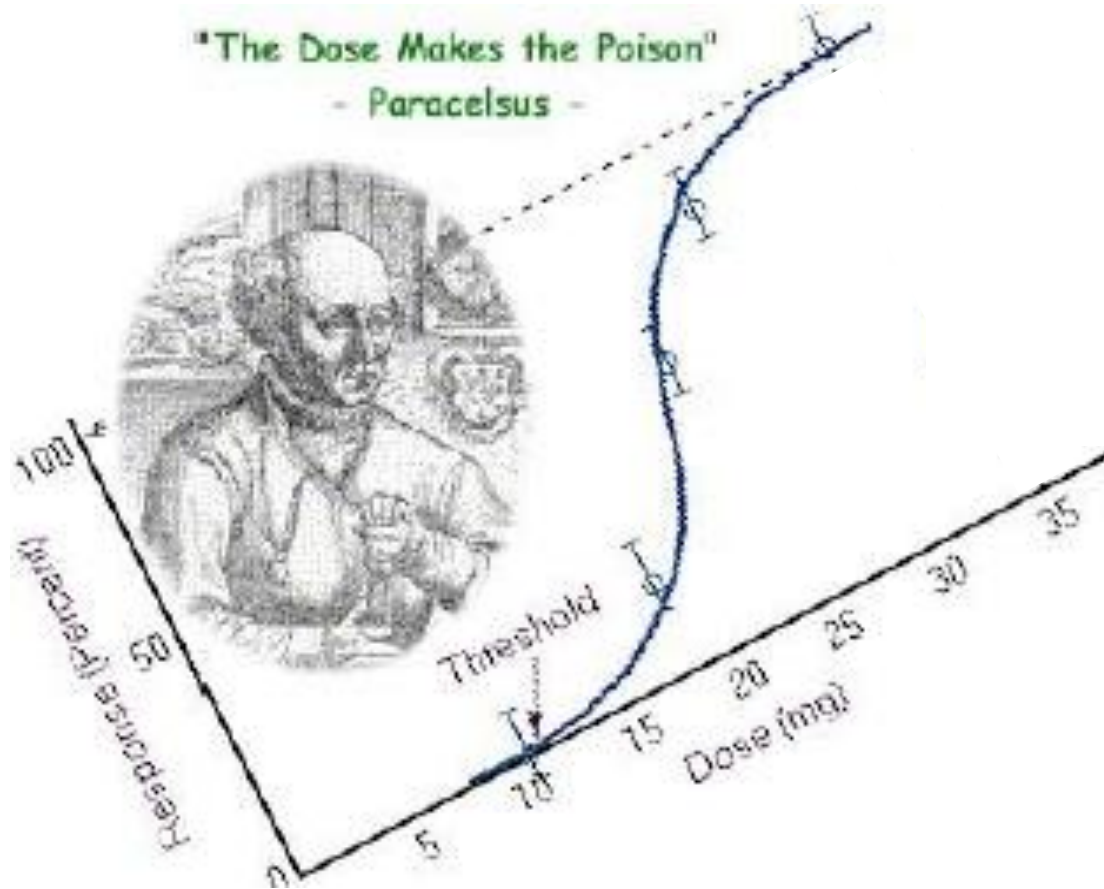

Pesticiden

Toxiciteit ???

Wet van Paracelsus

Wat hebben we geleerd?

Alles is per definitie toxisch, maar het is de **dosis** dat definieert wanneer iets toxisch is.

Lees aandachtig het etiket !

Informatie voor een veilig gebruik

- Dosis, toepassingsperiode, toepassingsmateriaal
- Voorzorgsmaatregelen voor het milieu
vb. respecteren van bufferzones/ driftreductie
- Voorzorgsmaatregelen voor de gebruiker
- Verwijderen van lege verpakkingen
- Eerstehulpmaatregelen
- Gevaarsymbolen / pictogrammen
- Gevaren- en veiligheidszinnen
- Noodnummer van het Antigifcentrum **(070/245 245)**

Lees aandachtig het etiket !

Hoe verantwoord is huis- en tuingebruik van pesticiden?

(24-08-2015) Het labo voor Fytofarmacie van de UGent nam een enquête af over het verantwoord amateurgebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Meer info: info.crelanleerstoel@ugent.be

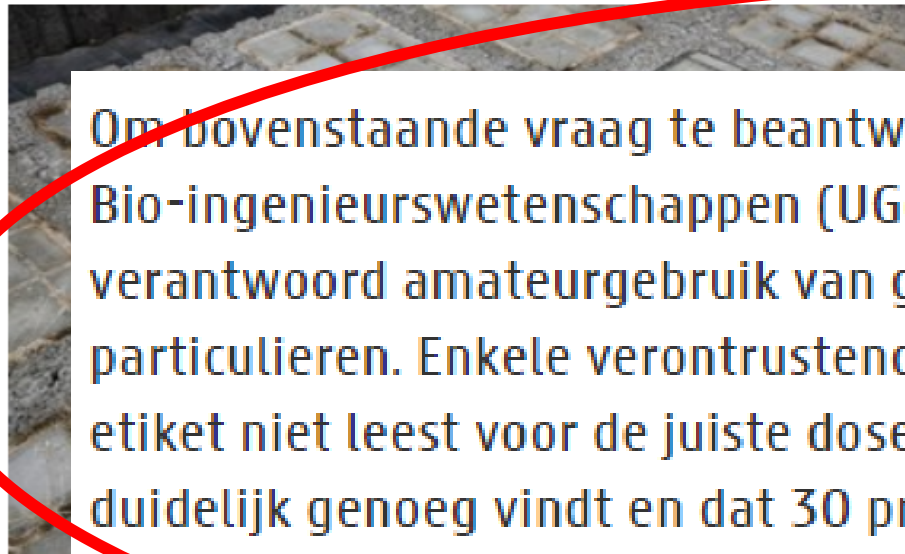
Om bovenstaande vraag te beantwoorden nam het labo voor Fytofarmacie van de faculteit Bio-ingenieurswetenschappen (UGent) een enquête af waarin gepeild werd naar het verantwoord amateurgebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij een 900-tal Vlaamse particulieren. Enkele verontrustende vaststellingen zijn dat 15 procent van de gebruikers het etiket niet leest voor de juiste dosering, 45 procent van de ondervraagden het etiket niet duidelijk genoeg vindt en dat 30 procent het spoelwater gewoon in de gootsteen weggiet.

Sinds 18 augustus 2012 is de toelating van bestrijdingsmiddelen opgesplitst tussen professioneel en huis- en tuingebruik om een meer verantwoorde inzet van deze chemische middelen te kunnen garanderen. Enkel houders van een fytollicentie, waarvoor een speciale opleiding nodig is, kunnen nog professionele middelen kopen. Particulieren daarentegen kunnen zonder licentie kiezen uit een gamma van aangepaste producten.

Lees aandachtig het etiket !

Hoe verantwoord is huis- en tuingebruik van pesticiden?

(24-08-2015) Het labo voor Fytofarmacie van de UGent nam een enquête af over het verantwoord amateurgebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Om bovenstaande vraag te beantwoorden nam het labo voor Fytofarmacie van de faculteit Bio-ingenieurswetenschappen (UGent) een enquête af waarin gepeild werd naar het verantwoord amateurgebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij een 900-tal Vlaamse particulieren. Enkele verontrustende vaststellingen zijn dat 15 procent van de gebruikers het etiket niet leest voor de juiste dosering, 45 procent van de ondervraagden het etiket niet duidelijk genoeg vindt en dat 30 procent het spoelwater gewoon in de gootsteen weggiet.

Sinds 18 augustus 2012 is de toelating van bestrijdingsmiddelen opgesplitst tussen professioneel en huis- en tuingebruik om een meer verantwoorde inzet van deze chemische middelen te kunnen garanderen. Enkel houders van een fytollicentie, waarvoor een speciale opleiding nodig is, kunnen nog professionele middelen kopen. Particulieren daarentegen kunnen zonder licentie kiezen uit een gamma van aangepaste producten.

Toxicologie

Gevarencategorieën

Op het etiket :

- Pictogram
- Signaalwoord :

“GEVAAR” : voor de meest ernstige gevaren

of “WAARSCHUWING” : voor de minder ernstige gevaren

- Bijhorende gevarenaanduidingen of H-zinnen (vroeger R-zinnen)
- Bijhorende voorzorgsmaatregelen of P-zinnen (vroeger S-zinnen)

KOPER/CUIVRE GARDEN	KOPERHYDROXIDE
NATUREN BORDEAUXSE PAP / NATUREN BOUILLIE BORDELAISE	KOPERSULFAAT
CITO GLOBAL HERBICIDE	AZIJNZUUR
COMPO NATURABELL BIO INSECT	PYRETHRINEN
ECO-INSECT	KALIUMZOUTEN VAN VETZUREN
VERNOTEX GARDEN	PARAFFINEOLIE
PYRETHRO BIO SPRUZIT	PYRETHRINEN

68 Garden producten

Toxicologie

Gevarencategorieën

Indeling op basis van :

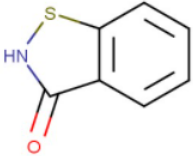
- LD50 of LC50 (actieve stof)
- Soort formulering (hulpstoffen)
- Risico voor het milieu

Voorbeeld

1,2-benzisothiazol-3(2H)-one

Regulatory process names 6 Translated names 57 CAS names 1 IUPAC names 22 Trade names 1 Other identifiers 24

Substance identity	Hazard classification & labelling
EC / List no.: 220-120-9	
CAS no.: 2634-33-5	<i>Danger!</i> According to the harmonised classification and labelling (CLP00) approved by the European Union, this substance is very toxic to aquatic life, is harmful if swallowed, causes serious eye damage, causes skin irritation and may cause an allergic skin reaction.
Mol. formula: C7H5NOS	Additionally , the classification provided by companies to ECHA in REACH registrations identifies that this substance is toxic to aquatic life with long lasting effects.

Nieuwe CLP richtlijnen

CLP = nieuwe internationale richtlijnen voor classificatie, etikettering en verpakking [Classification, Labelling and Packaging].

Doel: harmonisatie en duidelijkheid voor de gebruikers

P Code – Voorzorgszinnen

H Code – Gevaarzinnen

EUH Code – Gevaarzinnen

Gevarenklassen en -categorieën

P Code – Voorzorgszinnen

[P = precaution], vervangen de S-zinnen
Vb. **P261** : Inademing van ... spuitnevel ... vermijden

H Code – Gevaarzinnen

[H = hazard], vervangen de R-zinnen
Vb. **H332** : Schadelijk bij inademing

EUH Code – Gevaarzinnen

EUH = extra Europese gevaarzinnen
Vb. **EUH070** : giftig bij oogcontact

CLP reglement → 28 gevarenklassen

3 soorten gevarenklassen :

- 16 fysische gevaren
- 10 gevaren voor de gezondheid
- 2 gevaren voor het milieu

Gevarenklassen en -categorieën

Pictogrammen

ACUTE TOXICITEIT (GHS06). Kan schadelijk of dodelijk zijn bij inslikken, bij inademing of bij contact met de huid.

CORROSIEF (GHS05). Kan ernstige brandwonden en oogletsel veroorzaken.

4 Garden producten

GEVAAR VOOR DE GEZONDHEID/GEVAARLIJK VOOR DE OZONLAAG (GHS07). Kan allergische huidreactie of ernstige oogirritatie veroorzaken; kan schadelijk zijn bij inslikken of inademen; kan schadelijk zijn voor het milieu.

54 Garden producten

Gevarenklassen en -categorieën

Pictogrammen

ERNSTIG GEVAAR VOOR DE GEZONDHEID (GHS08). Kan de vruchtbaarheid of het ongeboren kind schaden, kan kanker, allergieën of astmasymptomen veroorzaken of organen beschadigen.

11 Garden producten

EXPLOSIEF (GHS01). Instabiele ontplofbare stof. Gevaar voor massa-explosie.

ONTVLAMBAAR (GHS02). Licht of uiterst ontvlambare gassen, aerosolen, vloeistoffen en dampen.

Gevarenklassen en -categorieën

Pictogrammen

OXIDEREND (GHS03). Kan brand of explosie veroorzaken (of brand bevorderen).

GAS ONDER DRUK (GHS04). Kan exploderen bij verhitting, kan brandwonden of verwondingen veroorzaken.

GEVAARLIJK VOOR HET MILIEU (GHS09). Giftig voor in het water levende organismen.

55 Garden producten

Bron: European Chemicals Agency (ECHA)

Informatie op het etiket

Gevaarsymbool

Signaalwoord

Danger - Gevaar - Gefahr

Gevaaraanduidingen en veiligheidsaanbevelingen

Eau de javel / Bleekwater / Bleichwasser

• Provoque une irritation cutanée. Provoque des lésions oculaires graves. Toxique pour les organismes aquatiques, entraîne des effets néfastes à long terme. En cas d'ingestion, ne pas faire vomir, appeler le médecin ou le centre Anti-Poison le plus proche. Tenir hors de portée des enfants. EN CAS DE CONTACT AVEC

LES YEUX: rincer avec précaution à l'eau pendant plusieurs minutes. Enlever les lentilles de contact si la victime en porte et si elles peuvent être facilement enlevées. Continuer à rincer. Appeler immédiatement un CENTRE ANTIPOISON ou un médecin. EN CAS DE CONTACT AVEC LA PEAU: Rincer la peau à l'eau. En cas de consultation d'un médecin, garder à disposition le récipient ou l'étiquette. Attention! Ne pas utiliser en combinaison avec d'autres produits. Peut libérer des gaz dangereux (chlore). En cas d'ingestion, ne pas faire vomir, appeler le médecin ou le centre Anti-Poison le plus proche.

• Veroorzaakt huidirritatie. Veroorzaakt ernstig oogletsel. Giftig voor in het water levende organismen, met langdurige gevolgen. Bij inslikken niet het braken opwekken, bel direct een arts of het dichtstbijzijnde antigifcentrum. Buiten het bereik van kinderen houden. BIJ CONTACT MET DE OGEN: voorzichtig afspoelen met water gedurende een aantal minuten; contactlenzen verwijderen, indien mogelijk; blijven spoelen. Onmiddellijk een ANTIGIFCENTRUM of een arts raadplegen. BIJ CONTACT MET DE HUID: Huid met water afspoelen. Bij het inwinnen van medisch advies, de verpakking of het etiket ter beschikking houden. Let op! Niet in combinatie met andere producten gebruiken. Er kunnen gevaarlijke gassen [chloor] vrijkomen. Bij inslikken niet het braken opwekken; bel direct een arts of het dichtstbijzijnde antigifcentrum.

• Verursacht Hautreizungen. Verursacht schwere Augenschäden, Giftig für Wasserorganismen, mit

Risico voor de omstaander

Hoe lang moet men wachten om een behandeld gazon met een herbicide te betreden door kinderen op hun blote voeten, huisdieren, ...?

- Let bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen niet alleen op jezelf maar ook op de **omstaanders** :
 - Mensen (aandacht voor kinderen !), dieren, ...

Risico voor de omstaander

- **Hoe lang moet men wachten** om een behandelde zone te betreden?
 - ➔ Oppervlak / gewas moet opgedroogd zijn
 - ➔ Erkenning op het etiket nakijken / Fytoweb raadplegen
 - ➔ Wachtijd respecteren en... gezond verstand gebruiken
- **Zeker opletten :**
 - ➔ Wanneer het behandelde oppervlak nog niet is opgedroogd
- **Zeker opletten :** bij professionele gebruikers
 - ➔ Bij intensief en langdurig contact (onderhoud, inspectie, oogst, ...)
 - ➔ Juiste beschermkledij (zeker in de zomer, glastuinbouw,...)

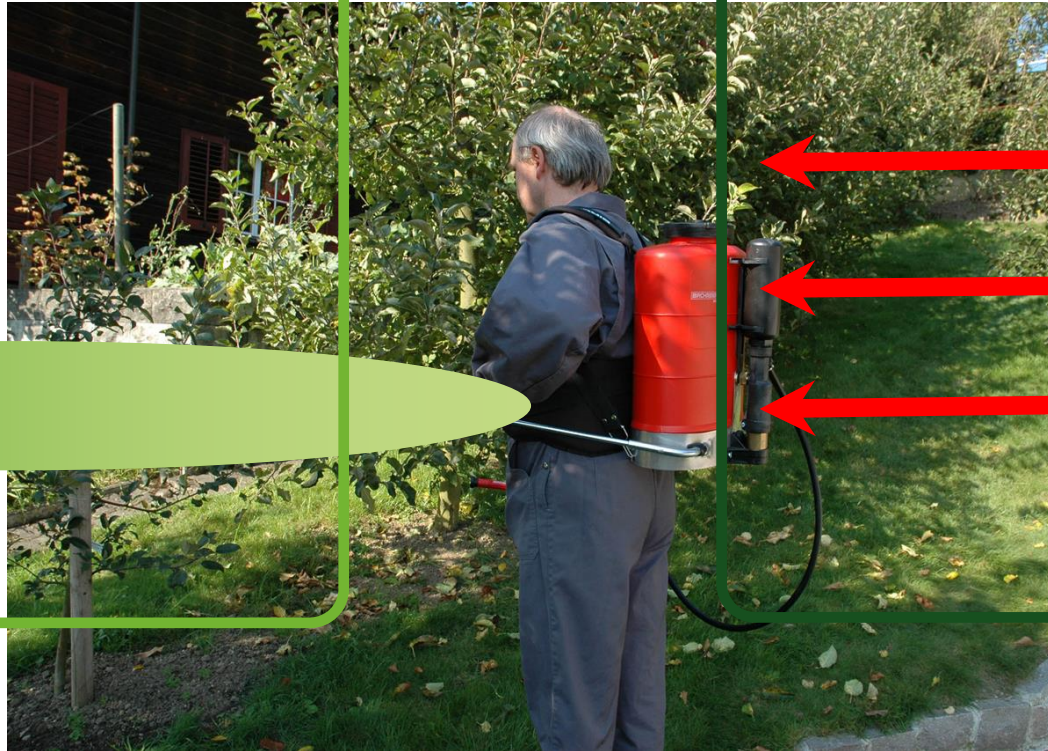
Blootstelling

Tijdens het vullen:
>90 % van de blootstelling

1 % (luchtwegen)

5 % (lichaam)

> 85 % (handen)

Tijdens de behandeling:
<10 % van de blootstelling

1 %

5 %

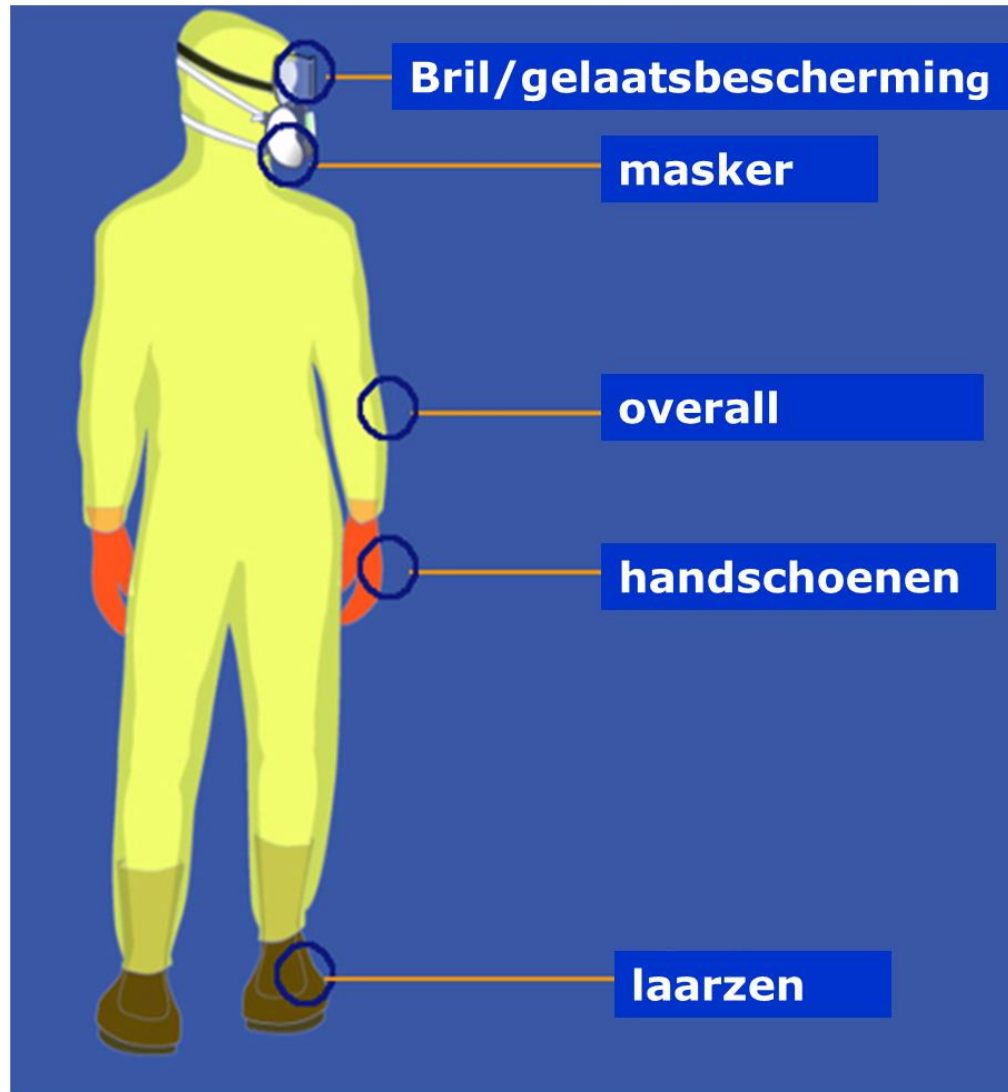
5 %

Tijdens het vullen is de blootstelling **10 x** hoger dan tijdens de behandeling

Persoonlijke Beschermingsmiddelen

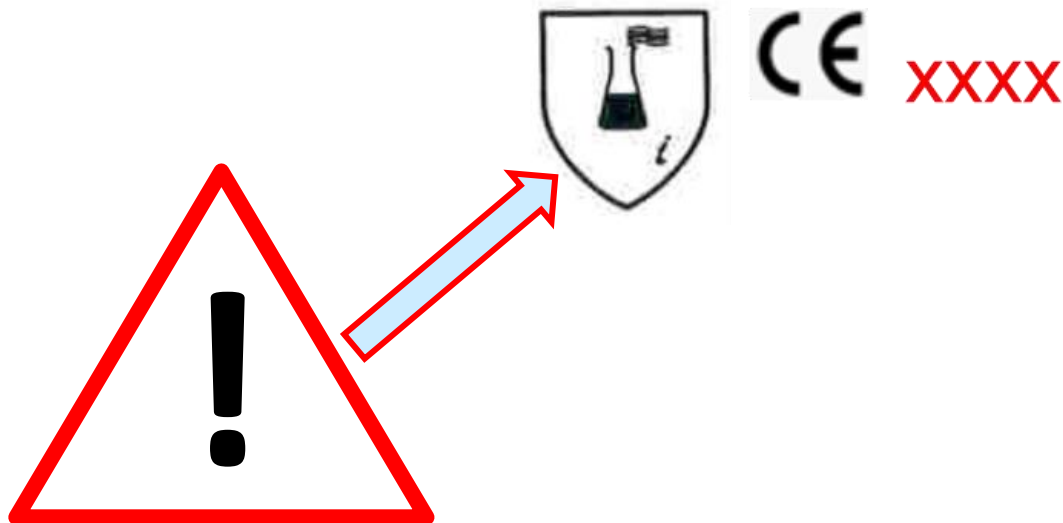
Hoe kiezen?

Handschoenen

Bescherming van de handen

- van **nitrile** of **neopreen** en met (lange) polsboord
- controleer op scheurtjes of beschadigingen
- chemisch bestendig

Bescherm je huid – Draag handschoenen

Protect your skin – wear gloves!

De juiste manier om verontreinigde handschoenen uit te trekken

Bij herbruikbare handschoenen: zorg voor een goede reiniging

→ Trek één van de handschoenen gedeeltelijk uit (alleen het vingergedeelte)

→ Met de hand nog steeds in de eerste handschoen, trek de andere uit tot aan de pols

→ Steek de duim zonder handschoen in het bovenste gedeelte van de tweede handschoen

→ Streck de hand uit en houd de handschoenen alleen aan de binnenzijde vast

Verontreiniging aan de binnenkant van de handschoenen betekent extra gevaar omdat gewasbeschermingsmiddelen makkelijker door de huid worden opgenomen door de relatief hoge temperatuur en vochtigheid binnen in de handschoen

Bril / Face Shield

Gelaatsbescherming

- van polymerisatiehars of acetaat

Laarzen

- waterdicht

Masker → niet voor Garden producten

Bescherming van de slijmvliezen en het ademhalingsstelsel

met stoffilter
(P1, P2 of P3)

Stoffilter: categorie P

P1 = bescherming van 80 %
P2 = bescherming van 94 %
P3 = bescherming van 99,9 %

Fyto : minimum P2

en/of

met gasfilter
(Bruin = A of AX)

Gasfilter: A, AX, B, E of K

Bruin : Organische dampen
Grijs : anorganische gassen
Geel : zwaveldioxide
Groen : Ammoniak en afgeleiden

Fyto : bruin A of AX

Overall

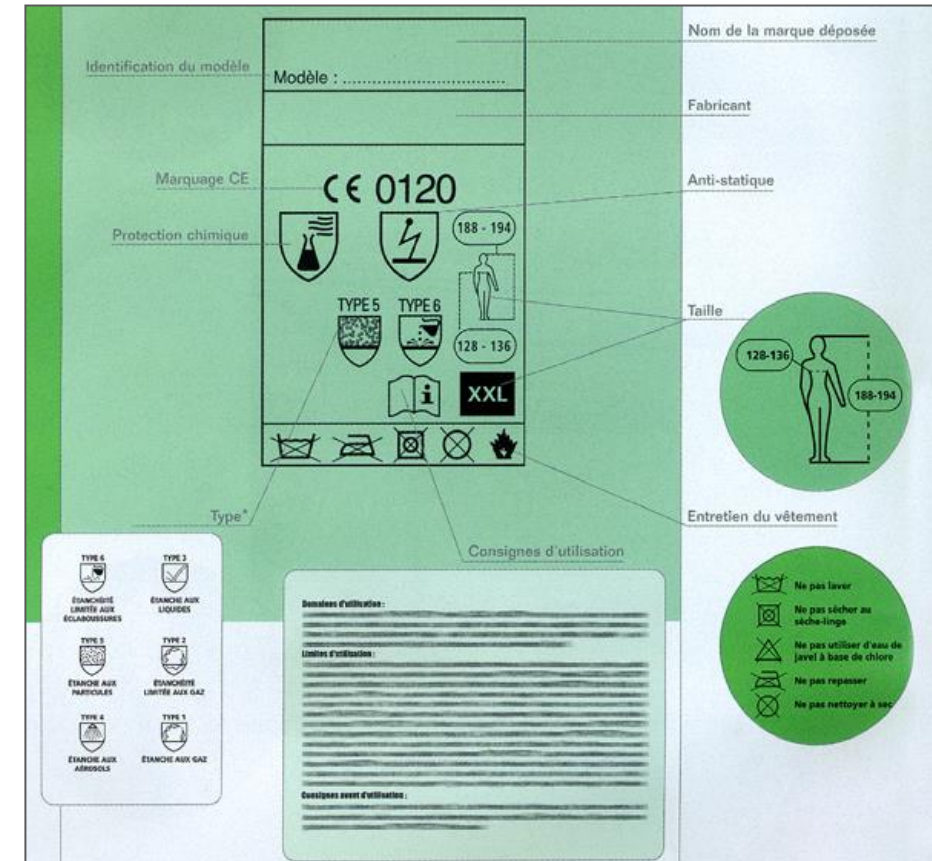
Bescherming van de huid

Bevuilde kleding in contact met de huid zorgt voor een langere blootstelling

Beschermende werking tegen chemische stoffen

- Type 1 = gasdicht
- Type 2 = beperkte gasbestendigheid²
- Type 3 = vloeistofdicht
- Type 4 = bestendig tegen aerosolen
- Type 5 = bestendig tegen stof
- Type 6 = beperkte bestendigheid tegen spatten

! Belangrijk: regelmatig wassen → zie verpakking

Samenvatting

RISICO = Gevaar X Blootstelling

80 tot 95 % van de blootstelling gebeurt via de handen tijdens de bereiding van de spuitoplossing

85 %

95 %

99 %

DEMO Contaminatie zonder bescherming Uitblazen van een verstopte spuitdop

Contaminatie zonder bescherming Vóór het wassen van de handen

Contaminatie zonder bescherming

Na het wassen van de handen

**VOOR WAARDEVOLLE
WERKINSTRUMENTEN
DRAAG JE ZORG**

Juiste advies voor niet-professionele gebruikers

Juiste diagnose van het probleem (gerichte vragen stellen !!!)

Juiste keuze van de bestrijdingstechniek → basis = I_{ntegrated} P_{est} M_{anagement}

Juiste keuze van het product :

- bij voorkeur alternatieve methoden (duurzaamheid ???)
- biologische middelen beschikbaar ?
- dan pas chemische middelen

Juiste advies voor niet-professionele gebruikers

Website VMM : <https://www.zonderisgezonder.be>

VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ

Home Contact Wetgeving Archief Links Sitemap

Aanleg en ontwerp

Bestrijdingsgids

Pesticiden gebruiken

Gezinnen

Openbare diensten

Terreinbeheerders

Sportterreinbeheerders

Campagnemateriaal

ZET PESTICIDEN BUITENSPEL

Vlaanderen is milieu

Home

Zonder is gezonder

53% van de Vlamingen gebruikt nu al geen pesticiden meer. Van de 47% die het wel nog doen, is de helft bereid over te stappen op alternatieven. Maak je mee de overstap?

Waarom geen glyfosaat meer?

Sinds 19 juli 2017 mogen we in onze tuin, op het terras of op de oprit geen producten meer gebruiken waarin glyfosaat zit. In september 2018 besliste de federale overheid om ook het gebruik van alle andere synthetische herbiciden te verbieden voor de particulier. Meteen de kans om geen pesticiden meer te gebruiken, maar enkele perfect werkende alternatieven te leren kennen!

Heb je een vraag over het nieuwe verbod? De antwoorden op de meest gestelde vragen [vind je op Fytoweb](#).

Mijn gifvrije tuin

Grote tuin, bescheiden tuin, moestuin ... Iedereen kan zijn tuin, oprit en terras pesticidenvrij onderhouden! Klik hieronder door naar

Juiste advies voor niet-professionele gebruikers

Bij het gebruik : **Lees aandachtig het etiket**

Geef advies om degelijk “professioneel” materiaal te gebruiken !

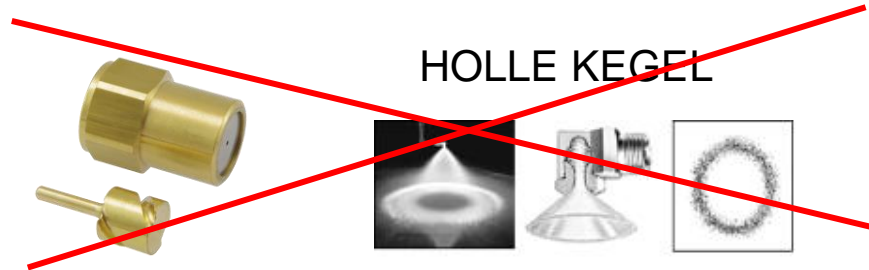
- Rugsproeier, juiste dop voor het juiste gebruik
- Granulaatstrooier
- Aangieten

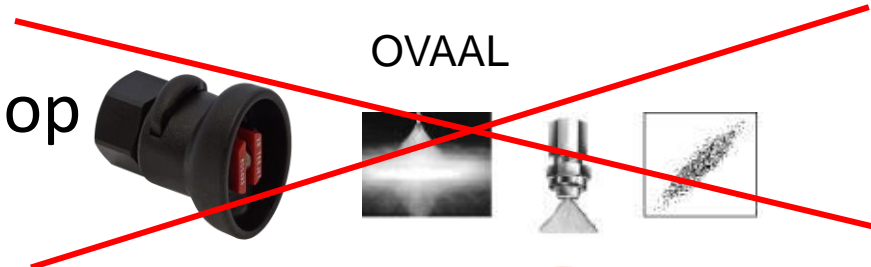
Juiste advies voor niet-professionele gebruikers

Juiste dopkeuze :

- Holle kegel werveldop

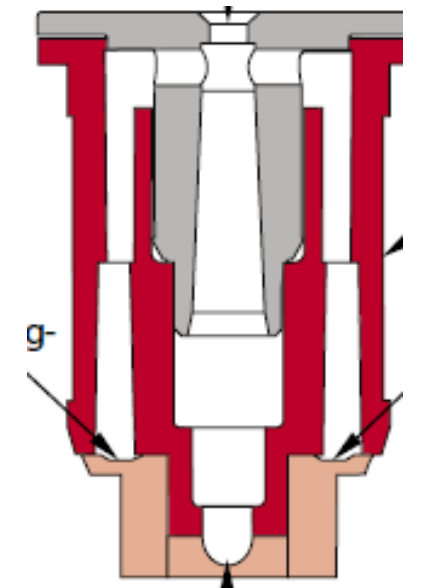
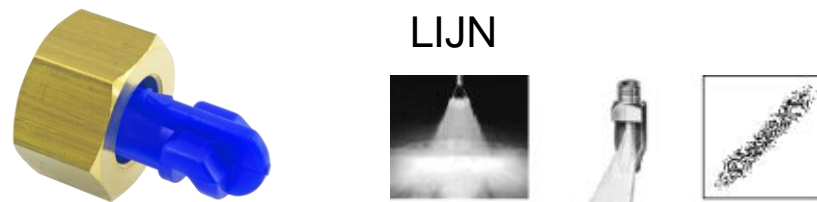
- Klassieke Spleetdop

- Luchtmengdop

- Ketsdop

Kies de juiste dop : de belangrijkste maatregel om drift te verminderen

<p>Klassieke spleetdop</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Dopmaat 03 (blauw) = referentie = 0% driftreductie • Dopmaat > 05 = 50 % driftreductie 	<p>Verboden</p>	<p>Niet aanbevolen</p>
<p>Anti-drift tweekamer spleetdop met restrictorplaatje</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Beperkte driftreductie • Restrictorplaatje vermindert de druk / snelheid • Verminderde kinetische energie !!!! 	<p>Aanbevolen</p>	<p>Niet aanbevolen</p>
<p>Anti-drift spleetdop Luchtmengdop (compact)</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Driftreductie van 50 tot 90% afhankelijk van de dopmaat • Spuiten met verhoogde druk is noodzakelijk, met uitzondering van de compacte luchtmengdoppen 		
<p>Anti-drift spleetdop Luchtmengdop (Lang)</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Verhoogde kinetische energie → betere gewasindringing !!!! • Meer flexibiliteit : weersomstandigheden, bufferzones, bescherming van de niet-doelwit organismen in de randen van het perceel en bord de champ 	<p>Sterk Aanbevolen</p>	

Juiste advies voor niet-professionele gebruikers

Voor een constant debiet en dosering :
Drukventiel of variabele drukregelaar

Drukventiel van 2 Bar
te plaatsen voor de dop

Variabele drukregelaar
te plaatsen tussen slang en handvat

Risico's voor het milieu bij het gebruik van niet-professionele GBM

Bescherming van het oppervlaktewater

Bescherming van :

- **Niet-doelwit organismen (NTO/ NTA) en
Niet-doelwit planten (NTP) : biodiversiteit**
- **Bijen**
- **Bodemleven**
- **Voedselketen**

Bescherming van het oppervlaktewater

- Puntvervuiling vermijden
- Drift verminderen
- Bufferzones respecteren
- Juiste toepassingstechniek volgens de gebruiksvorschriften op het etiket
- Materiaal correct gebruiken
- Rekening houden met de weersomstandigheden :
(°t, wind, relatieve vochtigheid, ...)

Bescherming van het oppervlaktewater

➤ Puntvervuiling vermijden :

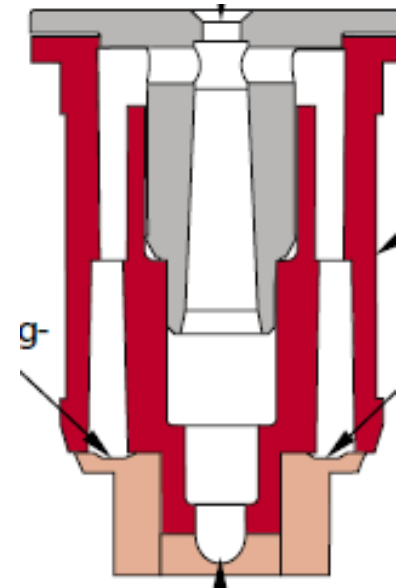
- Juiste hoeveelheid klaar maken (geen overschot)
- Overschotten niet lozen in het rioleringsysteem
- Geen vermorsingen op een verhard oppervlak (afspoelen met het regenwater)
- Verharde oppervlakken enkel behandelen met herbiciden die daarvoor toegelaten zijn

Bescherming van het oppervlaktewater

➤ Drift verminderen :

- Juiste doppen gebruiken (luchtmengdoppen)
- Spuitkap = 90 % driftreductie → Aandacht tophoek spuitdop < tophoek spuitkap !!!
- Druk beperken (bijv. max 3 bar)
- Geen nevelapparaat gebruiken

Bescherming van het oppervlaktewater

- Bufferzones respecteren
- Een bufferzone is een zone langs een 'wateroppervlak' dat niet mag behandeld worden.
 - Minimale bufferzone voor niet-professionele gebruikers = 1 m !
 - Opgelet : minimale bufferzone professionele gebruikers niet-landbouwkundige toepassingen = 6 m !!!
 - Indien op het etiket een grotere bufferzone vermeld staat moet deze gerespecteerd worden
 - De bufferzone op het etiket kan verminderd worden door een hogere driftreductieklasse toe te passen (bijv. spuitkap)

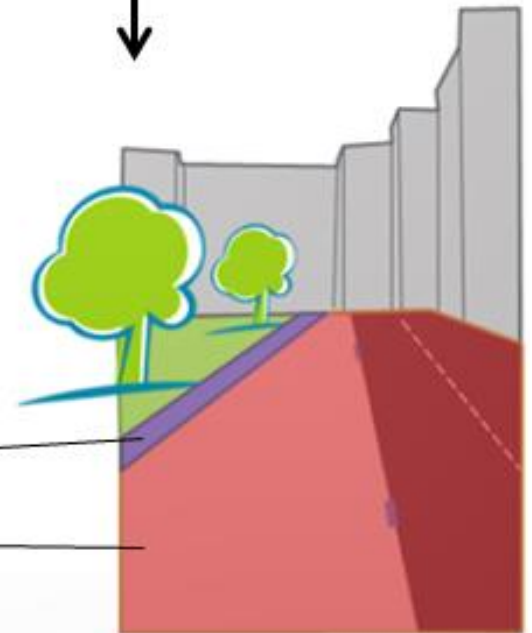

Bufferzones

Bufferzone van 1 m

Verhard terrein
aangesloten op riolen

Bufferzone van 1 m

Verhard terrein
aangesloten op riolen

Bescherming van de biodiversiteit

- Vermijden dat het product terecht komt op plaatsen waar het niet bedoeld is : herbiciden, insecticiden, ...
- Bloemen, planten, nuttige insecten in de omgeving beschermen
- Geen schade aan de randbeplanting veroorzaken
- Geen residu in niet erkende (groente)gewassen
- Bijen : opletten met insecticiden/herbiciden en bloeiende planten, inclusief bloeiende onkruiden !!!
 - Vóór of ná de bloei spuiten
 - Bloeiende onkruiden (bijv. klaver) in het gazon
→ herbiciden ! (producten niet meer toegelaten)
- Bodemleven stimuleren
- Voedselketen niet in gevaar brengen
 - insectenetende vogels → insecticiden (buxusmot / processierups, ...) ????
 - roofvogels → rodenticiden)

Website : Handig in de tuin

**handig in
de tuin**

**callcenter
0800/62.604**

**Bel gratis
van maandag tot zaterdag
tussen 8 en 20u**

www.handigindetuin.be

***Bedankt voor
uw aandacht***

Dirk Baets

dirk.baets@hotmail.com

GSM : 04 75 49 23 35

